

EESTI SKAUT

EESTI SKAUTIDE MALEVA AJAKIRI

X. AASTAKÄIK

NR. 3

JÕULUNUMBER 1930.

VÄLJAANDJA:

EESTI SKAUTIDE MALEVA PÄÄSTAAP

TOIMETUS:

VASTUTAV TOIMETAJA: N. KANN.

PEATOIMETAJA: H. TARI.

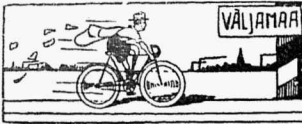
TOIMETUSE LIHKMED: R. PAPP, R. TREU.

TALITUS:

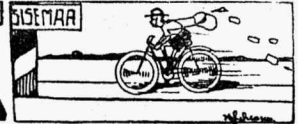
TARTUS, VALLIKRAAVI TÄN. 19.

ADDRESS: TARTU, POSTKAST 130.

Sisu: Teateid. | Sissemurd Kurga tänaval. | Skaudijuhid ja „Noored Kotkad“. | Soome! | Hõimuvendade Suurlaageris. | Kas on skaudil muret? | Pojad kalsjul. | Karja koondus | Meriskautlus. | Mõnda täheteadusest. | Salga juhtidele. | Mina küsin, sina vasta. | Milline juht on Teil? | Skautide kirjandus.

TEATEID

Toimetused palub saata teateid malevatest, rühmadest ja karjadest selles osakonnas avaldamiseks hiljemalt 12. jaan. 1931 a.

Emapäeva pidustused leiavad elav vart poolehoidu.

Pealinna gaidide ja skautide emapäev. Austasid nimetatud omi emasid üldise gaidide ja skautide tööde näituse, päevakohase jumalateenistuse ning pidustuse-koosviibingu korraldamisega.

Näitus kestis neli päeva ning leidis suurt fähelepanu laialdasel ringkonnas. Juhtivais Tallinna ajalehis leidis kirjeldisi näitusest, mis nentis töökust ja oskust.

Pühapäeval, 7. detsembril, peeti Toomkirikus jumalateenistust. Jutlustas piiskop Kukk, tuues liigutav-tõsisel sõnus ette noorte kohustusi oma emade vastu.

Sama päeva õhtul korraldati Realgümnaasiumi ruumes pidu, gaidide ja skautide ning nende vanemate osavõtul. Noorte ettekanded suutsid vanemaid täiel määral rahuldada. Pidul austasid oma osavõtuga ka peavanem hra Kann ning peast. ül. haridusminister Hünerson.

Tartu gaidid ja skaudid pühitsesid emapäeva 7. detsembril Lina tän. ln. algkooli ruumes. Maleva vanem hra prof. dr. med. A. Paldrock kõneles skautluse ja kodu suhtumisest. Gaidide ja skautide ettekanded õnnestusid hästi.

Narvas, emapäeva puhul oli 6. detsembril Peetri kirikus jumalateenistus, 7. detsembril aktus gaidide kodus ning koosviibing ohvitseride kasiinos.

Võrulased austasid oma emasid pidustuse korraldamisega gümnaasiumi ruumides. Kuna pidustus kujunes ka Võru skautluse kümnenda aastapäeva tähiseks, siis oli see korraldatud hoolsa ettevalmistusega suurejooneliselt.

Haapsalus, Valgas, Paides, Nõmmel—igalpool tõmbasid gaidide ja skautide poolt emade austuseks korraldatud ettevõtted suurel arvul seltskonda kokku ja ühtlasi ka — sõpru juurde meie liikumisele.

Rakveres pühitseti emapäeva 13. detsembril Tuletõrje saalis. Publikut väga rohkesti: sk. ja gd. vanemaid, samuti ka noori, eriti palju õpilasperest.

Tallinna gaidide ja skautide jõulupuud

peetakse 5. jaanuaril. Sedakord jõulupuud on täiesti omavaheline gaididele, skautidele ning ka nende vanemaile. Mingeid võraid ei peeta sobivaks kutsuda, publikuks olgu jõulupuul vormis noored enamikult. Pääsetähed hundipoegadele ja hellakes-tele 25 snt., gaidide-skautidele 40 snt.

J. Uht.

Poisse skautideks

tuleb pealinnas juurde. Hiljuti asutati I jsk. Albert Kallas'e poolt uus merikautrühm; kinnitati Tln. Sk. Mlv. VII rühmaks. Rühmanvanemaks on hra k. s. kapt. Paal. Rühm tegutseb intensiivselt: juba 14 skp. peeti „Seltskondlikus majas“ kinnine pidu, mida võib kordalainuks lugeda. Saadud tulu minevat purjekaostu alusfondiks.

Üleilmiline rover-skautide laager ja rahvusvaheline Konverents.

Eeloleval suvel, 1931 a., peetakse Schweitsis, Kanderstegis, 29. juulist — 8. august. üleilmiline esimene rover-skautide laager ja Austrias, Salzburgis, rahvusvaheline konverents. Konverents peetakse kas enne või pärast laagrit. (Selle täpne aeg pole veel teada.)

Rahvusvahelisest skautide konverentsist võtavad osa kõik rahvuste esitajad, kes kuuluvad üleilmlisse skautide liitu. Konverentsil määratakse ka kindlaks järgmise üleilmlise jämboree koht ja täpne aeg, mis tuleb 1933 a.

Üleilmlisest rover-skautide laagrist võtab osa seniste teadete järele rover-skautide Inglismaalt 1200 ja teistest riikidest 2000. ümber.

Kindlaid osavõtjaid on registreeritud Schweitsi, 200; Ungari, 250; Jaapan, 80; Holland, 60; Prantsuse, 90; Belgia, Iirak ja Läti igäüks 50; Daani, 40; Austriast ja ka Jugoslaaviast 30; Tšehhislovakia, 25; Daani N.M.K.Ü., Norra ja Portugaalia 20; Rootsi, 15; Bulgaaria, Tšiili, Egiptus, Soome, Leedu, Iiri, Rumeenia, Vene ja Hispaania igalt poolt 5.

Loodetavasti võtavad ka Eesti skaudid osa rahvusvahelisest skautide konverentsist ja üleilmlisest rover-skautide laagrist.

Vic

Sissemurd Nurga tänaval.

Oli juba õhtu. Kõrvalisel tänaval keldriakna taga seisis poiss, kes tuulest ja külmast midagi ei hoolinud. Tähelepanelikult vahtis ta aknast sisse, ehkki eesriided olid ees ja ainult ühtlane matt toa valgus tungis läbi eesriiete. Ta ei näinud midagi, mis toas sündis, aga üksikud katked, mida ta häälte suminast eraldas, olid küllalt huvitavad talle. Korraga kuuldus heledat häält: „Nii siis, täna öösel kell 11! Oled sa kindel, et kedagi pole kodus?“ Järgnes arusaamatu vastus. „Hea küll. Ja aadress?“ „Nurga tänav 7!“

„Ja akent saab kergesti avada?“

„Hästi. Üks tõuge aitab. Sulgeda on raskem.“ Siis rääkisid mitmed segamini, millest kuulaja midagi aru ei saanud. Siis kostis jällegi hele hää:

„Keegi ei tohi midagi teada saada! Anname oma skaudi ausõna, et kõik vaikivad.“

Häälte kõmin. Siis kõlas:

„Meie vannume.“

Poiss akna taga mõtles. Millest räägiti? Sissemurdmine? ... Ja uuesti kõlas hää:

„Kes viib plaani täide? See on raske ja hädaohtlik ülesanne.“ Mitmed hüüdsid läbisegi: „Mina! Mina!“

„Ei, üks peab seda tegema. Loos määrab.“ Hetk oli vaikus. Siis kostis hää:

„Valter Harst, loos määras sinu!“

Poiss akna taga naeris tigidalt. „Valter Harst!“ ümises ta, „skaudi-kindral“ ise. Kes võis seda uskuda. Nüüd läheb sul halvasti, Valter!“

*

Ainuke vilets latern valgustas seda viletsat, üksikut Nurga tänavat. Kaugelt kostis koera hulumine. Kedagi polnud näha. Aga kas seal kauguses ei liigutanud tume kogu? Müts sügavalt peas, liikus poiss tänaval. Kell lõi 11. „Ta ei tule. Seda ma arvasingi!“ ümises ta.

Kaugel aga valgustas taskulambi valgus heledalt maja numbrit; „seitse.“ Varsti oli jälle pime. Jälgijal hakkas süda kõvemini peksma. Ta nägi selgelt, kuidas keegi kassi osavusega rõdule ronis, akna juures vähe peatus ja sisse kadus ...

Mööduisid 5 ... 10 minutit. Keegi ei tulnud. Võib olla viidi seal hirmus sissemurdmine korda. Pidi ta appi hüüdma ... politsei kutsuma ... ?

Seal ronis tume kogu aknast välja, jäi üks silmapilk liikumatult seisma ja läks siis otseteed pealtnägija poole. Sellel polnud enam aega põgeneda. Ta vajutas oma keha vastu tumedat aeda ja ei liigutanud. Vaevalt julges ta hingata. Nüüd kõlasid sammud, kõvem ja kõvem, — iseäraliselt kõlasid nad tühjal tänaval. Ja peagi seisatas ta ees kogu — poiss, kaetud palituga, mille all midagi suurt peitus. Ainult üks hetk nägi aia ääres seisev poiss tema nägu, siis oli jälle kõik möödas.

Ei olnud mingit kahtlust, see oli Valter Harst, „skaudikindral“, kes pimedas varguse korda saatis.

*

Järgmisel hommikul helises õpetaja Mülleri toa kell. Proua avas ukse. Väljas seisis poiss, keerutades mütsi näppude vahel.

„Tere! Võin ma härra Mülleri rääkida?“

„Ei. Teda pole kodus.“

„Aga ma pean tingimata temaga rääkima.“

„Siis tule täna peale lõunat.“

„Ei, see peab kohe sündima.“

„Nii!... Ta on koolimajas vihke parandamas. Ta vihastub, kui teda segad!“

„See ei tee midagi. Tänan! Hääd aega.“

Pead raputades vaatas pr. Müller talle järele. Ta tundis teda küll. See oli Gustav Hugentobel, üks tema mehe õpilasist. Ka meie tunneme teda: see oli poiss, kes „skaudikindralit“ keldriakna juures ja Nurga tänaval jalgis.

*

„Sisse,“ hüüdis õpetaja. Gustav astus tuppa.

„Kui sul midagi tähtsat pole, siis tule pärast.“

„See on väga tähtis, ... skaudid ... sissemurd Nurga tänaval... ma ise nägin seda...“

Õpetaja kuulatas.

„Ära jutusta nõnda segaselt!“ ütles ta, „jutusta korralikult, mida tead.“

Gustav jutustas. Õpetaja kuulas vahele segamata.

„See on hää. Sa võid minna!“ ütles ta lõpuks.

Gustav läks. Õpetaja oli veidi hämmastunud.

*

Õpetaja käis kärsitult toas edasi-tagasi.

„Ma pean seda asja uurima. Kõik on võimalik. Aga ei, ma ei usu. Valter — varas? Võrukael on ta küll, kes mulle mitu vempu on mänginud. Ei, see ei või olla... Aga, mida Gustav jutustas, ei kõlanud kui vale.“

Õuel mängis kojamehe poeg. Õpetaja avas akna. „Hans,“ hüüdis ta, „tead sa, kus elab Valter Harst!“ Poiss jaatas.

„Too ta silmapilk siia!“

*

„Sisse!“ Valter astus sisse. Kui ta nüüd õpetaja ees seisis, sale, blond, selged sinised silmad küsivalt õpetaja otsa vaadates, siis ei võinud ta kuidagi seda lugu uskuda.

„Olid sa eile õhtul kell 11 Nurga tänaval?“

„Ja.“

„Mida kandsid sa koju palitu all?“

„Ühte korvi.“

„Mis oli seal sees? Ära valeta!“

„Midagi!“

„Midagi?“

„Korv oli tühi.“

„Valter, ütle mulle õigust. Vale võib sinu süü koormat ainult halvendada. Mida tegid sa Nurga tänaval nr. 7?“

Valter kahvatus. Ta vaikus. Õpetaja hakkas tema süüd uskuma.

„Kas sa vastad? Mida tegid sa seal?“ Küsis ta valjult. Valter vastas tükati, tasa:

„Seda ma ei või öelda.“

„Seda saame näha,“ ütles ta; „mul on abinõu, kuidas sind rääkima panna.“

Valter ütles tasa, aga kindlalt:

„Ma andsin oma ausõna, mitte midagi avaldada. Aga ma ei teinud midagi paha. Ma pole teile kunagi valetanud. Teil pole mingit põhjust, mind mitte uskuda.“

„Ausõna ei tähenda midagi,“ karjus ta, „see on tuttav väljenduse viis. Sa jääd esialgu siia. Ma juba teen su pehmeks!“

Siis pakkis ta vihud kokku ja viskas ukse enda järel prantsatades kinni. Ja siis — oh häda — võti kõlises lukuaugus.

*

Poollagunenud maja ees, Nurga tänaval, seisis vana õpetaja Müller ja luges tahvlilt maja elanikkude nimesid.

„Proua lesk Heubach, kuduja.“

Ta võpatas. Seda nime ta tundis. Fritj Heubach oli tema õpilane. Veerand aasta eest haigestus ta grippi.

Ta astus treppi mööda ülesse. Põlved värisesid tal. „Mida saan ma kuulda?“ mõtles ta, „oh, kui kõik hästi oleks!“ Nüüd oli ta üleval. Ta kõlistas. Vaeselt rietatud naine avas ukse.

„Ah, härra Müller!“ hüüdis ta. „Missugune au! Astuge sisse.“

„Ma tulen . . . tulen, täna öösisse loo pärast.“

„Kindlasti on see eksitus ja teie tulete, neid asju ära viima,“ ütles ta. „Ma mõtlesin seda juba eile . . . Aga ma lõikasin juba kooki. See maitses nõnda hästi!“ Ta naeratas.

Õpetaja vaatas talle arusaamatult otsa.

„Ma ei taha midagi viia,“ ütles ta. „Aga ma ei saa veel millestki aru!“

„Tulge ometi kord tuppa,“ palus naine. Ta astus sisse. Laud oli kaetud kookidega, aiaviljaga, jahu, suhkru, šokolaadiga. Suur šink kaunistatud ühe sinise siidipaelaga, seisis keset neid suurepäraseid asju.

„Näete, see kõik lamas siin, kui ma täna öösel koju tulin . . . Õpetaja oli ühe pilguga vaese toa sisseseadet silmitsenud. Ainus pilt rippus seinal — pois skaudi vormis.

Siis sündis midagi imelikku.

Õpetaja lõi vastu otsaesist hüüdes:

„Muidugi, muidugi!“ „Nüüd saan ma kõigest aru. Armas proua, need asjad võite rahulikult omale pidada. Need on kingitused teie poja sõpradelt — skautidelt... Ei, et see mulle ennem pähe ei tulnud!“

Ja enne veel kui proua vastata suutis, oli ta majast väljas, Nurga tänaval. Tema valged juuksed lehvitsid tuules.

„Ho-ho, kuhu nii ruttu?“ hüüdis talle vana sõber, linnanõunik Hablütjel, järele.

„Pole aega!“ hüüdis ta tagasi, ja juba kadus nurga taha. Päid raputades vaatasid inimesed talle järele. Juba pörkas ta ühe paksu härraga kokku ja ruttas vabandamata edasi. Aga härra naeris ainult. Oli ju jõulu aeg ja siis on raske pahandada.

*

Vahepeal istus Valter koolitoas. Ta ei teadnud endale nõu anda. Tema au, tema rühma au, oli mängus. Kui ta räägiks, siis murraks ta oma ausõna — kui ta vaikiks, siis peetaks teda vargaks, sisse-murdjaks...

Siis kõlises võti lukuaugus. Ta hüppas üles.

Õpetaja tormas tema poole, käsi laiuli hoides.

„Valter,“ hüüdis ta hingeldades, „Valter, ma tean kõik. Ma pean vabandama. Ma tegin sulle ülekohtu, — võid sa mulle andestada?“

See oli poisile liig. Alles varas, valetaja, kinni hoitud vargana, — ja nüüd oli kõik jälle häa. Tema vana õpetaja palus temalt vabandust.

Ta ei leidnud sõnu. Tummalt pigistas ta tema kätt ja ruttas toast.

Õpetaja vaatas talle kaua järele. Tasa langes pisar üle põse valgesse habemesse.

Tõlkinud *Vana Rebane*.

Skautijuhid ja „Noored Kotkad.“

Skm. H. Michelson.

Paralleelselt Eesti skautide malevale asutatakse praegu uut samaeesmärgilist organisatsiooni „Noored kotkad“.

Meie loeme ajakirjandusest ja kuuleme sealtpoolt ajutiste juhtide määramist, kes peavad oma energia rakendama selleks, et organisatsiooni algus oleks loodud; kuidas edasi mõeldakse, selle üle ei murta just pead.

Sellejuures on mitmeis ringkonnis „Noorte kotkaste“ malevate ajutiste juhatajate poolt ettepanekuid tehtud paljudele praegustele vanematele skautijuhtidele ja skautmasteritele, et nemad võtaksid „Noorte kotkaste“ organisatsiooni üksuste ellukutsumiseks organiseerimise töö oma peale. Enamus skautjuhte on annud kindla põhjendusega eitava vastuse. Kuid viimaks kuuleme, et üksikud vanemad skaut-juhid oma nõusoleku on annud.

Selpõhjal lubatagu öelda mõned sõnad mis pole üksnes minu isiklised väljendused, vaid terve rea vanemate skaudi- ning noorsoo juhtide arvamusi.

Skauudid vaatavad häälimeel uue organisatsiooni „Noorte kotkaste“ organiseerimistöole, ega keela ka tarbekorral oma nõuandvat kaasabi.

Eesti skautide maleva üksustel valitseb praegugi osaline juhtide kriis, mille kõrvaldamiseks praegu mitmes malevas erilist hoolt kantakse, et juhte kasvaks, et juhid püsiks, et juhid teotseksid skautluse tasapinna tõstmiseks.

Kui uut organisatsiooni tahetakse luua praeguste skaudijuhtide tegelikul kaasabil, siis on selge, et skautide malevas needsamad isikud ei suuda enam tegeliku juhi ülesandeid täita, vaid tegeleb skautluses nõuandva isikuna.

Pealtnäha poleks ju viga, kui üks juht juhib korraga kahte ühe põhimõttelist org-ni, kuid mis annab see hilisemaks tulemuseks?

Kui peaks jõudma aeg, kus meil üks suur skautline organisatsioon, siis seisame suurema juhtide puuduse ees kui kunagi varem.

„Skautlus pole mitte pühapäevakool, skautlus pole päästearmee; skautlus on mäng, skautlus on metsakool“, ütleb skautide isa Baden-Powell. Neist sõnust võime lugeda, et skautlus pole kool koolipingiga.

Ta on omaette mäng, vast mõistlikku ajaviidet taotleb, enesemäärav mängu-kool. Mänglevalt õpitakse siin teadust, mängides areneb poiss raskusi võitma, et hiljem eluski saada neist üle.

Kindel on, et skautlus on mäng. „Noored kotkad“ oma põhimõtelt ei lähe millegagi lahku skautlusest.

Nüüd küsime, kes peaks seda mängu tegelikult juhtima?

Kes on skaut-rühma juhtinud, teab, et tegelik mängujuht — tegelik töömees — oli tema ja kas ei läinud temal see juhi töö hästi korda, kui oli ise samuti pisikesest skaudist alates need mängud läbiteinud. Ta oli õppinud selmoel tundma juhitoöd, teda juhti. Hingeliselt mõistab nii siis skaudijuhi ülesandeid täita see, kes maast madalast ise on mängu kaasa teinud, sest tema tunneb mängu mõju poistele paremini, kui keegi teine.

Kui meie nüüd leiame, et „Noorte kotkaste“ üksuste juhtideks — kotkasteks — on määratud eranditult kooliõpetajad ja kaitseväelased, tekib tahtmatult küsimus, kas jääb „Noorte kotkaste“ organisatsioon oma noorte töö taotlemises mänguks või kujuneb see kooliks?

Mõeldakse praegune moodus sealpool ainult esialgseks organiseerimise tööks jätta, kuna samad isikud hiljem asuksid nõuandvatele kohtatele (rühma vanemateks j. n. e.) — siis on see õieti, kuid olen kuulnud ühe praeguse „noorte kotkaste“ pääliku — tuntud koolitegelase arvamist, et just vanemate — eriti pedagoogide — määramine noorte päälikuteks ka tulevikus oleks ratsionaalsem tee.

Ei, see pole nii. Kool jääb kooliks, kuid skautlus, ükskõik millises avalduses, jääb mänguks, võimalikult mitmekesiseks mänguks, s. o. mõistlikuks ajaviiteks, kuhu julgelt võib soovitada igat noort vaba aega mööda saatma.

Ning lõpuks tahtsingi öelda välja mis mul südamel kipitanud. Skaudijuhid, jääme o m a ülesande juure. Suhtume „Noorte kotkaste“ organiseerimistöösse häätahtlikult. Meie ei luba aga oma organisatsiooni juurest ära kutsuda ainustki liiget. Meie, juhid oleme välja kasvanud maast madalast ise mängu kaasa mängimisega, soovitame teistele sama teed käia, vast õnnestub see nendel kiiremalt, aeg kasvatab juhid ja tulevik võib tõesti väiksele Eestile anda ühe tugeva skautliku organisatsiooni, mis on ise end otsinud ja arendanud.

Soome!

N.-skm. V. Suigussaar.

Pikale veniks kui ma kõiki sündmusi kronoloogilises järjestuses kirja paneks ning nii mõnelgi lugejal ehk on juba ununenud algus enne, kui lõpp saabus. Seepärast peatun nimetamisvääremate sündmuste juures.

Matkates Saima kanali äärt mööda saime ka ehtsaid lodjamehi näha, kes oma palgi lotje inimjõul veavad sulgudest alla, kuni neid puksiir järele võtab. Sõitsime ka ühel sarnasel lodjal ning pärast aitasime ka lotja vedada.

Heinakuu 25. päeval sammusime Soome vanemasse linna — Viipuri. Teel tuli vastu krupp Viipuri skaute, sõbrad Lapperanta laagrist. Jällegi saime tunda soomlaste külalislahkust, sest esimene käik oli kohvikusse, muidugi mitte meie kulul.

Tutvunesime linnaga, mis küll üks vanem Soomes, kuid tublisti noorem Eesti vanalinnadest. Külastasime lossi, ehitatud aastal 1400 kuninga Torgila Knuti poja poolt, kelle mälestussammas seisab lossi lähedal platsil. Ilmelt on Viipuri suurlinna moodi, mis üleni rohelistesse uppuv.

Otsime kingseppa, sest mõnel matkajal olid juba saapatallad „üles öelnud“ ja need nõudsid ravimist. Ja oh seda kirumist, kui kingsepp töö eest, mis Eestis maksab 60—70 senti, võttis 18 Smk. — ligi 180 senti.

Õhtul enne lahkumist korraldati koosviibimine kohaliste skautide poolt, mis kujunes kauniks ja meelejäävaks sündmuseks kahe vennasrahva maa noorte vahel.

Lahkumine Viipurist jäi vist igale meele, iseäranis aga matkajuhile, kes oli enesele juba jõudnud „küljeluu“ leida ning nüüd pidi ta jällegi kaotama — võib olla igaveseks.

Järgmiseks sihtpunktiks oli Imatra — ilusam Soome paigust. Matk Viipurist Imatralle kestis kaks päeva. Sinna jõudes leidsime endale öömaja hotellis, kuigi selle pööningul. Mis sest, et pööning, aga tore oli sissevälja käija uksest, millel ilutses silt „Matkustajaskoti“.

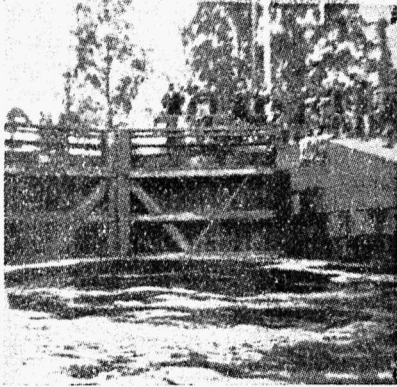
Enne magamaminekut algas jalgade ravi, villide ja kõhu arstimine. Üks meist tundis end puru haige olevat ja ka „palavik“ oli 42° nagu kraad tunnistas ja kõik ootasime ta lahkumist „igavestele väljadele“. Kuid pärast selgus, et kraad oli jäänd alla kloppimata, ning selletõttu sarnane kõrge palavik.

Muuseas leidis n.-skm. R. Treu Imatral huvitava rohu, mis aitab välimiste kui sisemiste haiguste vastu. Retsept oleks järgmine: sega kõik

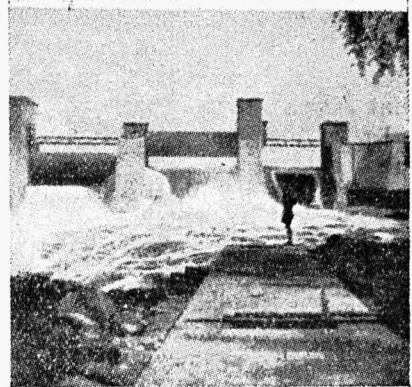

kaasasolevad arstirohud oma äranägemise järele, ning anna vastavalt haigusele, kas sisse või hõõru väljast, ning alati aitab see.

Samal õhtul juba külastasime Imatrat. Kaugele kostab ta võimas mühin. Vee vood murravad läbi kaljude, mis tekitades takistusi tahavad vete teed sulgeda. Kuid vesi tähelepanemata jättes neid takistusi tormab edasi, murdudes vastu neid, sünnitades hõbedast tolmu, päikse paistel särades vikerkaarena. Ühe sõnaga; jõu ja ilu mäng. Minge ja vaadake ise!

Saima kanalilt.

Imatra.

Järgmisel õhtul otsustasime edasi matkata. Õnnestus äriiline operatsioon omnibusi juhiga ja kahe tunniga oli meil pooleteise päeva reis seljataga. Liikusime veel umbes 20 klm. ning kavatsesime laupäeva õhtut väärikselt pühitseda. Saatsime luuresalga ette meie „majandusülemaga“ eesotsas ja varsti ühinesid teised sellega ühe talu õues, kus majandusülem lõpetas parajasti diplomaatilised läbirääkimised kardulate ja oömaja suhtes. Õhtusöök oli pidulik — mõelge, soojad kardulad ja soust.

Järgmisel hommikul kaunis hilja alustasime matka ja sihiks oli nüüd Savonlinna. Liikusime raudteed mööda Särkisalmi jaamani, kust „junaga“ vurasime Puukaharju jaama, kus otsustasime veel õhtul läbi matkata Soome ilusamaid kohti Punkaharjust.

Punkaharju moodustab enesest rea saari, mis on ühendatud kunstlike maariadega. Vahelduvad saared, lahed, järved ja neis peegelduvad metsad ja loojenev päike tuhandes värvi varjundis on suurepärased ja võib olla igaveseks meele jäävad.

Matk kestis paar tundi, tehti võtteid ja jooniseid sellest ilusamast kohast meie tervel matkal.

Savonlinna oli ligi 30 klm. veel. Kuna aeg oli juba õhtupoole, siis otsustasime pool maad matkata, ööbida maal ja järgmisel hommikul edasi minna.

Järgmisel hommikul lähtusime Savonlinna, kus peatusime ühes rahvakoolis, linna agulis.

Linna vastas saarel asus huvitavaim ese linnast, vana Olavi-linn — kindlus — ehitatud kuningas Olavi poolt linna kaitseks.

Ootasime näha saavat suuremat ja huvitavamast linna ja nüüd olime pettunud, võib olla osalt väsimuse ja palavuse mõjul.

Õhtul otsustasime, et sõidame kommikul Jyväskylässe. Seetõttu heitsid kõik varakult magama, väljaarvatud kolm, kes jäid „viitsadat“ lööma. Suur oli hommikul ülestõusjate imestus, kui leidis igal magaja näol vuntsid ja habe. Ega siis üksi vuntsid ja habe polnud juure kasvanud, olid veel tätoveeritud mõnedki teised kehaosad saapamäärdega.

Hommiku vara olime jaamas ja keskpäevaks Jyväskylas. Sõit oli unine ja ainult läbisõit tunnelist — 1800 m. pikk — virgutab vähe poisse.

Meie arvates pidi Jyväskylä olema küla, kuid nähes suuri graniit-ehitusi, laiu tänavaid, leidsime, et ta ei sarnane sugugi „külale“, ehkki nimi lõhnab „kyla“ järele.

Huvitavat seal erilist ei olnud, seepärast otsustasime veel õhtul lahkuda, katseks matkata öösi.

Matkasime õhtu kella 11-ni. Peatusime metsas: sõime, tegime tuld ja puhkasime. Seal kerkis mõtte — seda matka jäädvustada ja selleks teatud vahemiku tagant kokku tulla „endiseid aegu mälestama“.

Kesköö paiku läksime edasi, matkates hommiku kella 5., mil küüni magama heitsime.

Kuna Soome skautide suurlaager pidi avatama juba pühapäev ja täna oli juba teisipäev, siis sõitsime omnibusiga umbes 70 klm., et õigeaks ajaks laagri avamisele jõuda.

Veel üks öine matk ja peatusime Suurlaagrist ainult 5 klm. eemal, kus otsustasime puhata ja siis värskena Kangasalasse, Soome Partiolaste Suurlaagrisse marssida.

(Järgneb.)

Hõimuvendade suurlaagris.

Soomes, Kangasalas 3—13. juulini 1930 a.

A. M.

Peaaegu igast kodumaa kolkast kogus Tallinnasse juulikuu esimeseks päevaks hulk skaute — suuri ja väikseid, mastreid ja algajaid, kõiki kokku mitte vähem ega rohkem kui 31.

Kõik need 31 meest tahtsid minna hõimuvendade Soome Partio-liitlaste-skautide suurlaagri.

Laager kutsub! Mis siis muud, kui paneme sinnapoole ajama. Kuid ega's selle minemisega nii lihtne polegi. Peab ju pika merereisu ette võtma, et sinna teisele poole lahte jõuda. Nii siis suundume ka sadamasse. Ees ootab meid juba tore valge laev „Suomi“. On veidi aega. Jätame mahajääjate sõpradega jumalaga. Saadame koju viimseid tervitusi, sest mine tea, mis võib juhtuda? Kuid ega sellega siis kellelgi tõi taga polnud, heideti vaid niisamuti omayahel nalja.

Kästakse laevale minna. Ronime peale. Okupeerime oma alla kohe kindla positsiooni — laeva nina. Vaevalt saame oma asjadega korda. Käib undav laevavile. Masinad hakkavad tööle ja laev eemaldub aeglaselt sadamakaist. Ärasõit. — Lehitatakse kaldalt. Meie lehitame vastu.

Mõne aja pärast sõidame juba lahtisel merel. Vana Tallinn pais-
tab veel sinetava udu seest tumeda siluetina, mis väheneb iga minutiga,
kuni lõpuks täiesti ära kaob.

Meri annab ennast veidi tunda. Laev kõigub kaunis tublisti.

„Kuivamaa meestel“, kelledel see sõit vast nii mõnelgi esimene,
tundub seest sant ja paha olevat. Poisse, vabandage, ka mastreid lamab
laeva pardal virn. Merehaigus on oma töö teinud.

Seevastu mereäärsed elanikud — „vanad merekarud“ — tunne-
vad endid laeval õige kodus olevat. Löövad laulu ja meeoleolu on kõigiti
hea. See tõstab isegi teistel tuju.

Järsku hüüab keegi: „Soome paistab!“ Kõik ajavad kaelad sirevili
ja sihivad pilgud laeva nina suunas. Merehaigetele on see hüüd kui
pangetäis külma vett „krae vahele“. Terved korra pealt. Merehaigusest
mitte jälgegi, see justkui luuaga ära pühitud. Tõusevad maast ja tulevad
ka Soome randa vaatama.

Tõesti. Eemalt paistab midagi halli viiruna. Kindlasti Soome rand.

Laev jõuab rannale ikka ligemale ja ligemale. Kaljune kallas
paistab juba selgesti. Eemalt lahe sopist on näha Helsingit. Helsingi-
sisse jõudmiseks on kõigest pool tundi aega. Mastrid seletavad poistele
kärstusega paraadi korda ja igasuguseid keerulisi tseremoniisid. Sest
mine tea, sadamas järsku suured härrad vastas. Siis on vaja paraadi ja
tseremoniitamist. Pidavat sarnane värk väga tore asi olema.

Ei pannud suure askeldamisega tähelegi, kui laev peatus sadama
kai ääres. Siis vast märkasime maha minna kui juba viimane inimene,
välja arvatud meie, oli laevalt lahkunud.

Maha minnes lasime oma pilgud vargsi ringi käia. Puutub ehk
kusagil mõni suur härra silma. Aga silm ei näinud neid kusagil. No,
meile, skaudede, seda parem. Ei ole vaja endi väsinud keresid piinata
ravis seismisega ja tont teab veel millega.

Kuid „tolliparaadist“ meie ei pääse. Peame tollivalvurite eest
mööda marssima ja oma kaasavõetud kraami neile ette näitama. Sooritanud
selle toimingu, läksime meile määratud öökorterisse — ühte koolimajja.

Sama päeva õhtupoolikul täitsime oma püha kohuse — asetasime
Eesti vabaduse eest langenud Soome sõduritele pärja.

Harri pidas vägeva jutluse. Kõlas laul: „Neile, kes rahu väes“
ja „onu“ Rautsmann asetaskausambale pärja. Mõõdaminejadki seisatasid,
paljastasid pea — austasid ühiselt meiega omi kangelasi.

Ülejäänud osa päevast ja järgmine päev kuulus täiesti meile.
Kasutasime seda aega ka nii kuidas aga sai. Helsingi kolati risti ja põiki
läbi. Isegi linna ümbruses asuvaid saari ei jäetud „kahe silma“ vahele —
tuhnti needki põhjalikult läbi. Asub ju saartel loomaaed ja vabaõhu
muuseum. Ja kus meie poistel need nägemata tohivad jääda.

Kolmanda juuli varahommikul algas sõit suurlaagri poole.

Kogusime jaama. Leidsime ees juba hulga soome partioliitlasi.
Lõime seal esimesed sõprussidemed soome poistega.

Ei saanud kaua aega oodata, kui sõit läks lahti ja rong kihutas
hirmsa kiirusega minema. Mõõdusime jaamadest. Ei peatunud kusagil
neis kaua. Sõitmine läks juba igavaks ja aknast maastiku vaatlemine

ei toonud ka vaheldust. Aina raba — hein — graniit, harva metsatukad. Ikka üks ja sama. Päris ära tüütab. Viimaks — linn! Rong peatub. — Tampere? Küsitakse, kas juba Suurlaagris?

Ei! Suurlaager on Kangasalas, 23 kilom. Tamperest eemal. Sinna sõidame ilmatu suurtel omabustel. Külma värin jookseb üle selja, kui mõelda veel selle sõidu üle.

Kord sõidad kõrgel mäetipul, langed jälle alla sügavasse orgu, et mõne aja pärast tõusta jälle märke. Põnevusega loeti kilomeetrite poste. Viis ju iga kilomeeter meid suurlaagrite lähemale. Arvud postidel aina suurenevad. Mööduvad — 21 — 22 — 23. Eemalt paistab juba midagi — laagri värav. Äärtel lehvimas Eesti lipud. Sõidame väravast sisse.

Mitukümmend suud rõkkavad kui ühest kõrist: „Hurraa! Oleme suurlaagris!“

Rõõmsalt võtavad meid vastu varem sinnajõudnud Soome partioliitlased. Juhatavad meile meie laagri asukoha kätte. Läheme ka kohe sinna. Asetame pambud maha ja puhkame veidi, siis algab kibe rabama. Puhastatakse maalapike ära. Mõõdetakse, arvestatakse. Iga linn saab maalapikesest oma osa. Sinna võib oma telgi üles lüüa ja kööki ehitada ning elada kui omas kodus. Lüüakse telke üles. Igaüks püüab omaga esimeseks valmis saada. Saab siis varem õhtule. Isegi mastrid ei taha oma telgiga kuidagi viimaseks jääda. Kuid skaudipoiste vastu ikka ei saa, neil on seda va' kärmust veidi rohkem — saavad oma tööga varem valmis. Telgid üleval, tehakse köögi ehitamisega algust. Ja kui köök on tehtud, ei saa veel puhata — tuleb teha oma riigile kindel piir ja värav. See tehakse jämedatest roigastest ja suurtest kändudest. Selle ehitamisega nähakse tublisti vaeva. Väsimus nõuab oma osa ja pealegi veel kõht nurises söögipoolise järele. Lõpetasime töö ja läksime õhtusöögile. Seda sai sel päeval terve laager korruga. Anti suppi — „laskeasjandust“. Küll maitses see hea. Aga leib, õigem nimi oleks küll „vineer“ olnud. See sai küll mõnele mehele nuhtluseks. Oli niivõrt kõva, et nii mõnigi hellitatud suu kaotas mõne hamba.

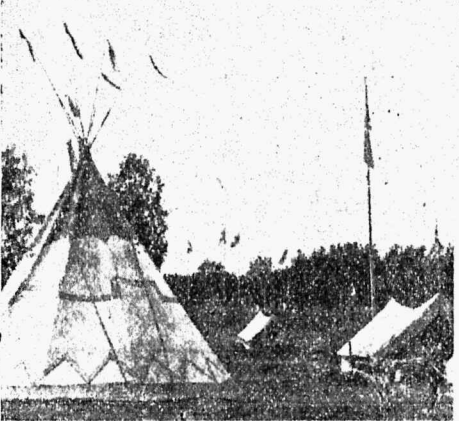
Meel hea ning kõht täis, mindi oma laagrisse tagasi puhkama reisuviitsutusi ja tööväsimust. Aeg oli ju ka kaunis hiline, ehkki valguse järele näis meie meestele olevat ennem varajane videvik kui hiline õhtu.

Varsti valitses terves laagris rahu. Kõik uinused. Ainus kes ei maganud oli „onu“ Rautsmann. Talle ei annud vist meie riigi piir rahu. Lammutas ja ehitas seda ringi, kuni tema vaev oli kroonitud sellega, et meie riigi piir ja värav said mitmeti kenamaks. Vist nägi ta vaeva sellepärast, et järgmisel päeval oli laagri suurpäev, laagri avamine. Selleks ajaks pidi ju kõik valmis ja korras olema.

(Järgneb.)

Kõrval oleva pildi seletused:

1. Soome partiolaste (skautide) peavanem härra Werner Louhivuori. —
2. Igapäevane supelus järves. —
3. Soome-Rootsi skautide laagrivärav.
4. Skaudijuhid enetamas. —
5. Turku partiolaste „tipi“. —
6. Kaks sõpra: Soome skautjuht Marjamaa ja skm. Paalmann. —
7. Laagritodemi avamine. —
8. Suurlaagri telgimeri. —
9. Soome haridusminister härra Virkkunen ja maahärra Mattson külastamas Eesti laagrit. —
10. Osa laagrit, puu otsast vaadatult.

„Popurii“.

(Viisil: „Kui on tudeng reisi peal“.)

Kui rõõmus on mu meel,
Kui laulab linnu keel,
Siis mina laagri tõttan
Ja pambud selga võtan.
Kui paistab päikene
Ju nõnda soojasti,
Siis rõõmsast hüüab mu keel:
Laagri elu on ju kullane
Sääl suppi keedan vendele,
Vallerii, valleraa, vallerallallaa
Sääl suppi keedan vendele.

(Viisil: „Oh kuusepuu, oh kuusepuu“.)

Oh kuusepuu, oh kuusepuu
Su alla teen ma telgi.
Su juurtel tuli lõkendab

Ja skaudipoisse soojendab.
Oh kuusepuu, oh kuusepuu,
Kui kena oled sina.

(Viisil: „Vares vaga linnukene“.)

Vares, vaga linnukene,
Lendas telgi katusele,
;: Sääl tema laulis targasti,
Karjus päris kõvasti. ;:

(Viisil: „Uhti, uhti uhkesti“.)

Uhti, uhti, uhkesti
Skaut läks linnast laagrisse,
Kaasas kepp ja seljakott,
Seljakotis supi pott.

:: Astus sammu, astus kaks,
Püksi nõõp tegi priks ja praks:::

(Viisil: „Millal meie pulmad teeme“.)

Millal tema laagri jõuab?

Ai tilu lilu lii.

Laagri telgi üles paneb?

Ai tilu lilu lii.

Õhtu eel, kui ammub ju lehm

Õhtu eel, kui tibab ju vihm.

Kas on skaudil muret.

Kas on skaudil iial muret, valu
Rõõmsalt matkab mööda metsi ta.
Raskused need võidab mängides
Tervis, jõud need sõbraks temal teel.

Võta elult, mis on elul anda,
Üks kord ainult ilmas elad sa.
Kasuta kõik elu juhuseid,
Et ta iial meelest sul ei läe.

Tasa, tasa hõljub lõkke tuli,
Vaikides ta ümber istume;
Õine tuul meid õrnalt uinutab,
Rahus lähme telki puhkama.

Teated.

Karu salk N. M. K. Ü. skautrühmas on praegu muretus meeleolus, — muretu-
mas kui seda võib olla iga skaut, sest
igaühel neist on tellitud skautide tege-
vuse õige informatsiooniallikas ning ins-
truksioonide leiukoht — häälekandja
„Eesti Skaut“.

J. Uht.

Matkati — esikohale maa- ilmas.

Praha Noorte Meeste Kristlik Ühing kor-
raldab igal suvel üleilmlise matkamisvõist-
luse kõikide N. M. K. Ü.-de vahel. Sel-
leks saadavad kõikide riikide N. M. K. Ü.-d
igal sügisel Prahasse oma poiste matka-

miskogusaavutuse, s.t. kilomeetrite summa,
mille matkanud sellesse kuuluvad poisid.
Tänavusel võistlusel Eesti poisid matkasid
56.381 km. tulles maailmas esi-
kohale. Teiseks Poola ühing 31.029 km.

Üksikmatkajaist tuli matkamisvõistlusil
esimeseks üks „Eesti Skaudi“ toimetajaid
nsmk. R. Treu, 1711 km. Teine poola-
kas Gorka Adam, 1353 km. Kolmas, Tal-
linna skaut H. Kuuskmann 1353 km.

Matkamisgruppidest tuli esikohale Wy-
cieczkowcy, Krakovist 9450 km., teisele ko-
hale Opuszczeni, Krakovist, 9134 km ja
kolmandale Tallinna skautide XII rühm,
8427 km.

J. Uht.

Kiri poegadele.

Toimetus sai „suurelt hundilt“ jutu jätku, kuid ainult nii palju kui all näete. Kaaskirjas oli öeldud, et saare ja mandri vahel pidavat nõrk jää olema — ja suurem kivi võiks oma raskusega merde vajuda.

*

Nad on isegi paar korda üle mõisa aia õunavargil käinud, nõnda et nad ei ole nii haaratud lossi saladuslikust lummutisest nagu seda on nende vanemad, kes ainult suure ettevaatusega julgevad ligineda kõrgetele valgetele müüridele metsas, ja kes teavad kõnelda, et ial polla nähtud selle mõisa saksu, ega sulaseid. Jah, isegi suure usutavusega teati kõnelda maaaluseist käigest ja salateist, mis Pälla mõisa ühendavat tuhande saladusega. Poisid, kes aga kalurite lahja karjaga paljuid suvesid olid ümber mõisa aia luusunud, ei võtnud neid hirmulugusid nõnda südamesse, kuigi neile selle elukoha saladus sama võõras oli nagu tervele külalegi.

Pisikese kõhklemise järele lubati poistele tee asuda. Põksuvail südameil võtavad nad oma leivakotid ja kolme minuti pärast pole luurajaist enam varjugi näha. Mets kattis nende pisikesed ruttavad kogud.

(Järgneb.)

Täht säras!

„Jutusta mulle üht vana, vana lugu, seda kuulata tahan.“ Nii läksin vanaema juure, siis kui üle lumiste väljade jälle kõlas talve õhtu hämaruses jõulukellade helin.

Ühte vana, vana lugu, nii kaunist siis jutustama hakkas ta, küsides enne nõnda: „Jeesuse lapsest tahad kuulata, kes sündis ööl ähmasel Petlemma laudakese viletsuses. Karjastest kuulata tahad, kes jõuluõhtul läksid inglite kuulutuse järele kumardama vastsündinut. Tähest helledast kuulata tahad, mis valgustas pimedat öö?“

„Jah, kõigest sellest neid kauneid lugusid, mida tead.“

Siis jätkas ta, õhtukellade helinast saadetud sõnul . . .

Igal jõuluõhtul saab see vana lugu elavaks ja rõõmustab kuulajaid. Ta nagu särab ikka uuesti hingesse tuttava sõbraliku valgusena.

Ja kui vanaema sulges silmad, et tõtata igavesele jõulurõõmule vastu, siis tema jutustis jäi elama veel kauaks, meile suureks sirgunud poistele südamesse kasvas ta. Jõuluõhtul tahaks paluda kedagi nõnda nagu lapsena: „jutusta mulle seda vana, vana kaunist lugu, Jeesuse lapsest, sündimist Petlemma laudas.“ Aga nüüd sooviks veel juure lisada: „jutusta sellest kuidas Jumala armastus sai inimliku kehastuse, kuidas valgus võitis pimedat eluöö ja kihu-

tas kõik saladuslikud varjud. kuidas vabaduse kuldkaunis õis sündis maailma orjastatud südamesse, kuidas tõe mainiti ja peideti sõime põhkudele, kuna Tema jaoks polnud paremat aset. . .

Poisid, mu sõbrad, jälle helisevad jõulukellad. Nad kostavad uhkesse tubesse, üle kõrgete katuse harjade; nad tungivad talu madalaisse kambriisse, üle tuisanud nõmme. Kes suudaks neid takistada? Kui palju soojust, rõõmu ja rahu nad toovad, kui palju nad viha lepitavad, kannatajaid kosutavad, vaesust vähendavad, viletsust vaigistavad. See vana, vana kaunis lugu sündinud Jeesuse lapsest, kes „sulase näo võttis“ nagu kiri ütleb, et meie pidime elama, kui palju ta on saavutanud seda, mida targad mehed pikka aega targutustega iial pole suutnud. Ta on sündinud inimesi jääma seisatama ja kuulama.

Rahu igatsetud rõõmusõnumid helisevad igal jõuluööl üle maailma. Ja me tahame ju olla need, kes neid helinaid kannavad, et tulevikku rõõmustada, et elu ülesehitavaks põlvaks saada.

Kuidas oleks aga muidu võimalik saada rahu ja õnne kuulutajaks, kui see kaunis vana, vana lugu Jeesuse lapsest uuesti ei hälliks meie hinges? Palugem seepärast jõulukellade helinaid, et ta peatuks ja jutustaks meile sellest, kuidas ühel pimedal ööl nähti imelikku valgust, mis kutsus karjaseid Petlemma luidakesse austama Jumalat.

Harry Haamer.

Sõnumik Pühast.

Pühas lehvib juba 2 lippu, Kristuse võidumärgiga ühel küljel, skautliku embleemiga teisel; üks skautide — roheline sinise ristiga ja teine gaidide — sinine valge äärega, mis alles sel sügisel pidulikult üle anti.

7. dets. korraldasid Püha skaudid, gaidid, hundipojad emapäeva õhtu, mille sissetulek läks koguduse hääks, eeskava oli rikkalik, koorilaulud, kvartett, 3 näidendit, kõik skautide, gaidide eneste ettekantud. Isegi einelauas kõik gaidide küpsised.

Samal päeval oli uues õpetaja majas I skautide, gaidide, hundipoegade käsitööde näitus, mida rohkesti külastati, nagu õhtutki ja kus iseäranis gaidide näputööd kiitust teenisid.

Püha skaut.

Karja koondus.

E. U.

Esimene nõuanne kõigile kaastöötajatele oleks: „Ärge venitage koondusi liig pikaks, vaid korraldage neid nii tihti kui suudate. Pikal koosolekul tekivad tahes või tahtmata vaheajad — mõõnad, mille kestel poiss ei õpi muud kui laisklemist. Tund või poolteist on parajam aeg koonduseks. Kui peate ka ühtainust koondust nädalas, ärge venitage seda üle kahe tunni.

Korralik hundipoja koosolek olgu järjest tõusva hooga ja katkestugu just selle haripunktil. Täitnud selle nõude võite olla kindlad, et leiate eest kõik oma pojad ka järgmisel

Toimetuselt.

Igas „Eesti Skaudi“ numbris on tähtaeg märgitud, mis ajaks tuleks saata kaastööd järgmises numbris avaldamiseks. Tihti aga juhtub, et kaastööd saabuivad hiljem, mil neid soovitavasse numbrisse enam ei saa mahutada, järgmises on need aga sageli juba vananenud (eriti, mis puutub teadetesse). Toimetus ei taha uskuda, et hilinemise põhjuseks oleksid korratused postil. Kipub sageli seetõttu ka ühte numbrisse minema palju teateid ühest malevast, kes korralikult ja täpselt saadab teateid.

korral. Hundipoega ei too õigeks ajaks koosolekule veel tema kohusetunne, vaid peamiselt ikka kartus jääda ilma ühest heast asjast. Poiste osavõttu koosolekust võtke kui oma võimete kraadiklaasi. Ilmude korral pealiskaudse ettevalmistusega koosolekule, võite olla kindlad, et järgmisel korral koostate pika puudujate ja hiljaksjääjate nimestiku.

Suurim juhi patt, igal ajal ja alal on tulla ettevalmistamatult koosolekule. Hundipoja juhile tähendab see selle ja veel paari järgmise koosoleku luhtumist. Sel ajal kui ta pea tegeleb kõige palavamalt järgmise tegevuse leiutamise kallal, poised aina igavlevad.

Suurimaks ülesandeks kava koostamisel on hp. juhile sobivate mängude leidmine. Mäng olgu peategevuseks hundipoja koosolekul. Muu tegevus sündigu vahepalana. Meie näiteks oma koonduseil jagame mänguaja kahte ossa. Esimestes mängudes võistleme, jookseme, hüppame ja pärast istume laua taha ja teeme „tibu-tiuh ära näita,“ või muud sarnast.

Soovitav on alul koostada juba pikemaks ajaks mingi üldine kava, šabloon, mille järele sünnib siis täpne koostamine.

Toon siin tutvunemiseks ühe sarnase, mis praegu tarvitusel meie karjas.

1. Avamine.
2. Vormi ülevaatus (allkirjade kogumine karja koosoleku-raamatusse) . 5 min.
3. Võistlusmängud . . . 15 min.
4. Pesade töö . . . . 15 min.
5. Vaiksemad mängud . . 10 min.
6. Vestlus. (Jutud, laulud, päevaküsimused) . . . 15 min.
7. Lõpetamine.

8. Pesa vanade koondus.

Kava on koostatud tunnisena.

Soovitakse pikendada koosolekut, sünnib see mängude ja vestluse arvel.

Uueks alaks ses kavas on vast pesade töö. See osa on nähtud ette praktiliste teadmiste õpetamiseks, kusjuures see ülesanne pannakse pesa vanadele. Selle läbi viimiseks valitagu igaks koosolekuks kindel teem, puht praktiliselt alalt (sõlmed, ilmakaared, morse), ja selgitatagu seda põhjalikult eelmise koosoleku lõpul pesa vanadele. Järgmisel korral andke siis igale tema pesa kätte, aidake ise kaasa, kust lonkab ja tagajärjed tulevad vast paremad kui lootsite.

Tähelepanu tuleb ka pühendada vestlusele. Ühest küljest tuleb vaadata; et osa oleks huvitav ja teisest küljest, tuleb anda ka poistele võimalusi enese väljenduseks ja kuulata ära nende jutustusi, mis enamasti huvitavad vast ainult jutustajaid endid. Juhti päästab siin ainult tema enda jutupuhumise oskus. Alates kergemate lugudega leiata varsti, et poegi polegi nii raske kõita.

Koosoleku algamiseks leiutage mingi traditsioon. Meie algame oma koosolekut skaudi hümniga ja lõpetame hundipoja hüüuga. Baden-Powell soovitab hp. hüüdu niihästi algul kui ka lõpul. Peaasi, tseremonii väljendagu hundipoja rõõmsat meelt ja armastust isamaa ja hundipoegluse vastu.

Lõpuks veel, et ütelda kõik, mis südamedel, lubage need sõnad: Juhid, tulles koosolekule, unustage igasugune rivitrill saja penikoorma taha. Mäletage, et ainuke hundipoja rivi on ring ja ainukene käsklus hüüe — kutse: Kari, kari, kari, mille peale pojad ringi koguvad.

Aerutamise Komando sõnad.

1. Tõuka ära, tähendab: paadi ninas olija viskab vanguliini lahti, võtab poots- haagi ja tõukab paadi kaldalt ära.

2. Aerud võtta: aerutajad valivad omale aerud välja ja ootavad aerusid käes hoides uut komandot.

3. Aerud: aerutajad panevad aerud tollide vahele ja hoiavad õhus pardaga ühe kõrgusel oodates uut komandot.

4. Aerud vett: käed sirutatakse ke- haga ettepoole, nii et aeru labad võimalikult kaugemale tahapoole ulatavad ja ala- takse sõudma.

5. Aerud välja: aerutamine jäetakse seisma, aerud peetakse tollide vahel veest väljas, paadiga ühe kõrgusel.

6. Aerud paati: aerutamine on lõp- penud, aerud võetakse paati, aeru labad nina poole.

7. Aerud parda: aerud jäetakse tollide vahele, aerutaja laseb aeru tüüka endast mööda selja taha ja aerulaba läheb pikki paati parda ettepoole.

8. Aerud püsti: aeru leht tõstetakse otse üles ja aeru tüügas pannakse paadi põhja.

9. Parem edasi, pahem tagasi: aerutaja, kelle aerud paremal pardal — sõnavad edasi, kuna pahemal — tagasi.

10. Parem tagasi, pahem edasi.

11. Kohendu: aeru tüügas tõmmatakse vastasoleva parda vastu, kuna aer tollide vahele jääb.

Üldine märkus: 1. Sõudes peab sõudja oma eelmise mehe aeru laba peale vaatama, mis temast paadis tagapool istub, et aerud korraga töötaksid.

2. Aeruleht, mis veest välja tõstetud, tuleb lapi ettepoole pöörda, mis iseäranis tähtis siis, kui tuul vastu.

3. Aeru ei tohi kõrgemale tõsta, kui paadi parda kõrguseni.

Rannalt merele murdlainete vastu sõitmine.

Paadi nina tuleb vastu murdlaineid hoida, vastasel korral saaks paat, kui tema pikki lainet satub, ümber paisatud. Et seda hädaohtu ära hoida, peab alati aerudega ettevaatlik olema, iseäranis aga siis, kui laine murrab (koorib) paadi kohal. Kui sel momendil sõuda, võib aerutaja selili kukkuda; kuna paat sel ajal võib pikki lainet sattuda ja kummuda, see ei ole hädaohtlik mitte ainult paadile, — vaid ka paadisviibijatele.

Momendil, kui laine just paadi kohal murrab, ei tohi sõuda, vaid paati võimalikult tasakaalus hoida ja enne laine murdumist katsuda võimalikult suuremat hoogu paadile anda. Kui paat saab suurema hooga vastu murdlaineid juhitud — siis on murdlainetest läbipääs kergem ja hädaohtutum. Kõik tööd ja toimetused tulevad istudes teha ja püstitõusmisest võimalikult ära hoida. Inimeste püstiseis- mine võtab palju tuult ja edasipääs on raskem ja aeglasem. Püsti seisimisel võib paat murdlainetes kergesti tasakaalu kaotada. Kui paat laintemurrust juba läbi, sügavamal vees, võib paadile mast püsti seada.

Paadiga liikuva laeva juurde sõites.

Tuleb paadi võõr laeva kursi järele seada ja paadiga alla tuult asuda. Laeva nõõr ehk puksiirnõõr, mis laevast paadi puksee- rinuiseks antakse, seotakse paadi ninasse, mitte ialgi paadi keskele ega taha. Üks peab alati roolis olema, et paati laevast eemal hoida. Paadil peab tingimata ahtri different olema (s. o. paadi tagumine ots istugu sügavamal vees kui esimene), vastasel korral võib paat kummuda, kuna ta ei kuula rooli.

Olete tähele pannud,

kas teie naabrid ja sõbrad on tellinud „Eesti Skauti“, — kui mitte, siis võtke neilt veel täna tellimine vastu ja saatke nende täpsed aadressid, nimed ja tellimisrahad „Eesti Skauti“ toimetu- sele, Tallinna, S. Roosikrantsi 11, ehk Tartu, postkast 130.

Tellimishind Eesti skautide ja gaidide malevate liigetele 50 s. ja teistele Kr. 1.20.

Mõnda täheteadusest.

nskm. H. Tari.

Astudes õue selgel ööl on kaunis raske tunda kõigi nähtavate tähtede nimetusi. Iga täht taevas on omaette päike. Suurem osa neist tähtedest on meie päikesest suuremad, kuid nii kaugel meist, et neilt valguse kiire siiasaabumiseni kulub ära aastaid. Nagu teada, rändab valguse kiir 290.000 klm. sekundis. Arvates mitu sekundit on aastas ja siis neid korrutades valguse kiirusega sekundis saame valguse aasta. Kõige lähem kinnistäht on 20.000 korda päikesest kaugemal (päike asub maakerast 150.000.000 klm. kaugusel).

Vanasti peeti tõenäoliseks, et maakera on maailma keskoht, ning maakera ümber tiirlevad kõik taevakehad, nende seas ka päike. Aristoteles oli esimene, kes meie maakera ümarguseks tunnistas (4. aastajal e. Kr. s.)

Ümber tuhandete sarnaste päikeste (tähtede) pöörlevad väikesed tumedad kehad, planeedid, mis sarnanevad meie maakerale. Ümber meie päikese tiirlevad 8 planeeti.

Mitmed heledamad täpid taevas, mis meile tähtedena näivad, koosnevad tõepoolest aga tuhandetest päikestest. „Linnu tee“ moodustavad päikesed ja udukogud, mis näivad tihedalt koos olevat.

Kõik kinnistähed paistavad, neile omase valguse tõttu, nagu meie päikegi. Kaheksa planeeti (nendele sarnaneb meie kuu) paistavad ainult päikese kiirte tagasipõrkumise tõttu. Täheteaduse kalendrist leiame miljal mingisugune planeet meie paistab.

Alljärgnev tabel annab ülevaate meie päikesesüsteemist.

	Läbimõõt klm.	Kaugus päikesest miljonit. klm.	Teekonna kiirus klm./sek.	V ö r d l u s	
				Suurus	Kaugus päikesest
Päike	1.390.000	—	(21,7*)	70 sm. läbim.	—
Merkur	4.450	58	46,8	sinepiiva	25 m.
Venus	12.550	108	35,3	hernes	50 m.
Maakera	12.700	150	29,8	hernes	63 m.
Mars	6.970	228	24,2	poole väh. hernes	150 m.
Jupiter	140.500	778	13,0	väike õun	334 m.
Saturn	117.700	1.336	9,7	kirsi mari	650 m.
Uran	56.200	2.692	6,8	väike pähkel	1.100 m.
Neptun	53.000	4.495	5,5	kibuvitsa mari	ligi 2 klm.

*) Ühes planeetidega ilmaruumis.

Merkuri on palja silmaga harva näha, sest ta asub maakeralt vaadates liig päikese ligidal. Merkur on roosa, veidi vasepunakas.

Venus — kõige heledam täht taevaalaotuses (tuttav eha ja koidu tähena). Veenust võib harva ka päevaajal näha. Veenus tõuseb 3—4 tundi enne päikese tõusu ja läheb 2—4 tundi peale päikest looja. Meie naabrit Veenust ümbritseb õhukiht, kuna Merkuril oma arvatakse päi-

kese külgetõmbe jõu mõjul, sealt eemaldud olevat. Merkuur saab päikeselt ühe pinnaukuse kohta 6,8 ja Neptun $\frac{1}{1000}$ soojusehulgast, mida saab maakera. Mars on palja silmaga vaadates punakat värvi.

Jupiter — on üks heledamaist taevavõlvil; on palja silmaga vaadates helekollakat värvi.

Saturn — palja silmaga vaadates Jupiteri suurune valkjas kollane täht.

Uraan ja Neptun — Uraani võib palja silmaga ainult väga selge ilmaga näha. Neptun pole palja silmaga nähtav. Marsi ja Jupiteri vahel asub palju väikesi rändtähti, mida astroidideks nimetakse. Üks neist (Eros) asub päikesele ligemal kui Mars. Astroidi läbimõõdud ulatuvad 30—600 klm.

Komeetid ehk sabaga tähed pole kindlad kehad, vaid koosnevad väikestest iseseisvatest osakestest. Iga komeedi peas on tihedam koht — selle ümber udusarnane komeedi osa, mis sageli ühele poole pikaks venitatud ja siis komeedi sabaks nimetatakse. Komeedi sabast paistavad teised tähed selgesti läbi. Teleskoobis ei näe meie suuremat saba osa üldse mitte, näeme vaid pead väikese sabaosaga. Huvitav on asjaolu, et komeedi saba on alati päikesest ära pöördud. Komeetid käivad nagu planeedidki ümber päikese, aga nende teed on määratud pikergused ellipsid. Päikese läheduses liiguvad nad väga kiiresti. Mõnd neist võib ainult mõni tund näha, on aga ka neid, mida mõni kuu võib taevavõlvil näha.

Meteoroidid ehk langevad tähed on väikesed ilmakehad, mida siis näeme, kui nad maakera õhupiirkonda tulevad ja maa peale hakkavad kukkuma. Suurem osa neist põleb õhus ära, kuna ainult mõni maapinnani jõuab. Langevaid tähti nähakse vaid mõni osa sekundist, harukordadel 3—4 sek. Heledamatel neist jääb sabakujuline jälg järele, mis ka varsti ära kaob. Meteorite nähakse kõige enam 9—13 aug. ja 13—14 nov.

Kinnistähed on tähed, mis üksteisega võrreldes oma asukohta märgatavalt ei muuda. Kõige ligem kinnistäht peale päikese asub meist $3\frac{1}{2}$ valguse aasta kaugusel (4000 milj. klm.), millist kaugust tähe kauguseks loetakse. Tuttavatest tähtedest asub Siirius ehk Orjatăht (suur peni) 2,6 tähekaugusel ja Kandle tähestikus Veega 20 tähekaugusel.

Peale üksikute tähtede paneme tähesalku tähele, mis tihti omavahel mingisuguse kuju sünnitavad. Tähekujud on juba vanal ajal oma nimed saanud ja kannavad enamisti loomade nimetusi, nagu: Karu, Kalad, Oinas, Sõnn, Vähk, Lõvi jne.; osalt aga Greeka ja Rooma muinasusust, nagu: Herkules, Andromeda, Orion jne.; osalt on nimetusi ka igapäevasest elust, nagu: Kroon, Kaksikud, Neitsi, Veomees jne. Vanad eestlased, kui põlluharija rahvas, panid sellekohased nimed: Suur- ja Väike vanker, „Sõel“ (sõnnitähestik) ja „Koot ja Reha“ (Orion).

Särarohkuse järele jagatakse tähed 16 järku. Kõige heledamad 18 tähte moodustavad esimese järgu. Teises järgus on 60, kolmandas 200, neljandas 500, viiendas 1400, kuueandas 4000 — üle selle ei seleta enam terasemgi silm. 16. järgu tähti arvatakse 100 miljoni ümber olevat.

Täheteaduslisele uurimisele on ülitähtsad — taevakaardid, kus kõik tähed heleduse järele üles on tähendatud.

Uuema aja uurimised on tõestanud, et kinnistähed, nende seas ka päike, ilmaruumis liiguvad (Päike 22 klm. sek, Siirius 7 klm sek. maakerale lähemale jne.), kuid üldist raskuse tsentrit pole, mille ümber kõik taevakehad pöörleksid.

Salgajuhtidele.

N. M. K. Ü. Skautrühma juhtide kogust.

1. Salk korraldab loenguid nii skautliku kui ka üldharidusliku sisuga ja muretseb selleks vanemaid juhte referentideks.
2. Pühenda mõni koosolek igas kuus kirjandusele. Kritiseeri tegelasi ja leia põhjuseid, mis teevad teose väärtuslikuks.
3. Tee tihem mängu: „Mina küsin, sina vasta“ (vaata tänane „E-sk“).
4. Selgita ise, või kutsu mõni vanem juht, kes selgitaks riigi lipu õiget tarvitamist.
5. Korralda juttude rääkimise õhtuid. Sellega areneb kõneosavus.
6. Püüa defineerida, mis on haridus, ja milleks on meil seda vaja. (Arutlemiseks mõni vanem juht).
7. Salk arutleb: kuidas peaks tema liikmed koolis õppima ja koolielust osa võtma.
8. Püüa poisse ergutada käsitöö tegemisele:
  - I. Rühma haamer;
  - II. Rühma toamööbel;
  - III. Emadepäeva näituse töid jne.
9. Propageeri poiste hulgas kollektsioonide korraldamist: postmargid, taimed, mineraalid, putukad, kirjavahetus, matkadest saadud esemed jne.
10. Arutlege, milliseid raamatuid keegi kuu jooksul on lugenud. Seal esinenud tüübid jne.
11. Salk annab välja ühise aegkirja. (Üks eksemplar käsitsi kirjutatud.)
12. Salk õpib plakaatkirja ja diagrammide valmistamist.
13. Salk tutvuneb linna vaatlemisväärsete kohtadega ja oskab anda nende üle seletusi.
14. Külastage mõnda suuremat võistlust. Arutlege hiljem seisukordi, tehnikat, spordimeheliikkust.
15. Juttude lugemine ja jutustamine, mis ühenduses Kristuse elu ja nimega.
16. Juttude lugemine, mis jutustavad Jeesuse kõlblistest tõdedest.
17. Mõistukõnede ja tähendussõnade lugemine, mis panevad poissi mõtlema vastavas suunas.
18. Käige terve salgaga aeg-ajalt kirikus.
19. Salk annab jõukohaselt abi vaestele perekondadele ja läheb valmistama neile väikest pühade rõõmu (jõulud, lihavõtted jne.).
20. Salk korraldab või külastab mõnda muusikaõhtut ja õpib asjatundjailt, kuidas õieti hinnata muusikat.
21. Salk läheb ühiselt teatri. Pärast koondusel arutleb nähtud üüpe ja nende võimeid.
22. Salk õpib mõnda näidendit.

23. Salk otsib kirjavahetust välismaa poistega ja hoiab alal nendega sõprust.
24. Salk külastab omi haigeid liikmeid.
25. Salk korraldab ja kuulab loodusteadlikke kõnesid ja püüab nende kaudu tutvuneda loodusega.
26. Salk korraldab mõnel koosolekul „Rändavate rüütlite“ mängu (vt. „E. sk.“ nr. 6, 1930 a.).
27. Salk arutleb, mis tähtsus on kirjavahetuses olla ja seda alal hoida.
28. Salk korraldab (võib ka mõne teise salgaga koos) vanematele tegevust tutvustavaid õhtuid (isa ja poja õhtu; ema ja poja õhtu).
29. Salk korraldab teeõhtuid, võimalust mööda salga liigete kodudes, eesmärgiga, et tutvustada tööd vanematele.
30. Salk palub kõnelejaid, kes selgitaksid viisakuse reegleid ja räägiksid süüdsusest.
31. Salk korraldab kokkuhoiu nädala.
Salga poisid, olles nüüd rahamehed, tellivad kõik „Eesti Skauti“ ja omandavad mõne asja isiklikuks tarbeks, või panevad raha kokku salga tarbeks (kirved, saed, telgid).
32. Salk korraldab mõne lühema isa ja poja matka, kus isad ka sellest küljest tutvuskid salga tööga.
33. Salk korraldab õhtu, kus räägitakse vanu mälestusi ja arutatakse uusi tegevusplaanide.
34. Salk palub vanemaid tegelasi jutustama oma kogemust mõnes alas, kas erikatsete juures või mõneks muuks otstarbeks.
35. Salk muretseb „Eesti Skaudi“ tellimisi ka poistelt väljaspool skautlust. Vast jõuame nii neid võita meie hulka.
36. Kui tuleb uus poiss salka, kõik salga liikmed selgitage uustulnukile skautluse sügavat mõtet ja poisi kohustusi rühma vastu.
37. Korraldage mänge, mis arendavad kehaliselt, mõistusliselt ja moraalselt (vaimlik, seltskondlik).
38. Käige juhtide koondustel ja pidage raamatut sealt õpitud teadmiste üle.
39. Salk arutleb, kuidas tuleb elada hoides end tervise juures.
40. Salk arutleb tubaka ja alkoholi tarvitamise mõju tervisele ja sportlastele võimetele.
41. Salk harjutab spordiväljal omale muretsetud instruktorige juhatusel.
42. Salk käib basseinis, õpib ja harjutab ujumist ja elupäästmist.
43. Salk arutleb, mis tähtsus on rühil (kehaseisud) ja kuidas seda parandada.
44. Salk arutleb puhta spordi (fair play) mõtet ja kuidas seda poistesse istutada.
45. Salk arutleb laagri ellu puutuvaid küsimusi: kuidas laagris olla, ettevalmistused jne.
46. Salk korraldab võistlusi uute sõlmede sidumise peale.
47. Otsige teid, kuidas skaut võiks teha häätugusid.
48. Salk õpib erialasid.
49. Salgas peetakse enesemõõnise tabelit.
50. Salgas korraldatakse omavahelisi võistlusi.

„Mina küsin, sina vasta.“

Nskm. R. Treu.

Ses „Eesti Skaudi“ numbris esitatud 15 küsimust on eeskujuks, mida võiksid kasutada juhid rühma kui ka salga koondustel. Iga juht võib välja valida küsimusi, milliseid ta ise soovib ning milliselt alalt ta leiab selle olevat vajaliku, nii näit. Skaudi eksami ulatuses, kodumaa tundmises, kirjanduse, kunsti vallas jne. Vastuseid saades juht näeb, milliseid teadmisi poisid omavad ja milliseid vajavad — samuti on nad väga huvitavaks vahelduseks tegevuse juures.

1. Kui palju on Eestis elanikke?
2. Kes on Eesti Skautide Maleva Peastaabi ülem?
3. Mis on Jaapani pealinn?
4. Kes kirjutab Karl Rumori varju nime all?
5. Kus maakonnas asub Tõrva linn?
6. Kui suur on salga lipp?
7. Mis vahe on lõhmuse ja pärna vahel?
8. Kes on Eesti Skautide Maleva aupresident?
9. Mitu skautide malevat on Harjumaal?
10. Mitu linna on Virumaal?
11. Millisel liinil sõidab aurik „Kalevipoeg“?
12. Skaudi 9-s seadus?
13. Mitu liiget on Riigikogus?
14. Kes on praegu välisministriks?
15. Mis on seismograaf?

Milline juht on Teil?

Ajab ta teid ees, või veab järel?

Inspireerib ta argtust, või — vaimustust?

Ütleb ta „mina“, või — „meie“.

Lahendab ta ülesandeid paberil, või — algatab ta neid oma vastavate sammude astumisega.

Käseb ta: „Olge õigel ajal kohal!“ või annab eeskujuga seega, et on ise alati kohal juba enne teid?

Teab ta, kuidas seda tehakse, või — näitab ta kuidas teha seda.

Teeb ta töö kandamiseks, või — mänguks? Ütleb ta: „Minge!“, või — „Läheme!“

Omaha Scout News.

Kirjandust tekib. . .

Uue aasta esimesil päevil ilmub nskm. E. Pavelson'i sulest „II järgu skaudi eksami käsiraamat.“ Töötab see raamatukene täiel määral lahendada vastava järgu teadmiste varasalve puudulikkust. Parajas taskukaustas ning frükritult on raamat vastuvõetav.

Et oleks võimalust II jsk-l õppida ka

edasi annab nskm. H. Tari välja opalogafeeritud käsiraamatu sisaldav I järgu eksami ainekliku konspektis.

Üldiselt on aga rõõmustavaim asjaolu, et Põhja-Eesti skoutmasterite kogu omal viimsel koondusel otsustas välja anda „Skaudi käsiraamatu.“ See oleks juba suurem teos, millest võiksid saada näpunäiteid nii skaudid kui ka juhid mõnel alal. Raamat ilmub aga, kuna see tahab olla põhjalik ning hästi läbi töötatud, alles vast järgmiseks aastakoosolekuks.

J. Uht.

Rõõmsaid Jõulu pühi

kõigile skautvendadele

soovib

„Eesti Skauti“ Toimetus.